Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 7 июль 1974 йил, якшанба • № 158 (15.938). • Баҳоси 2 тийин.

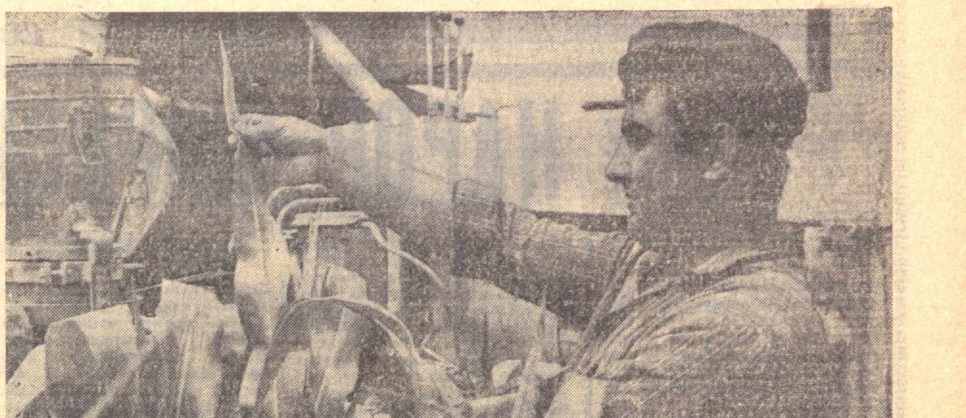

КАТТА ҲАЁТ БЎСАҒАСИДА

Ижодий ва юксак унумдорлик билан ишлайдиган, янги техникадан моҳирлик билан фойдалана оладиган юқори малакали кадрларга бўлган эҳтиёж йил сайин ўсиб бораётир. Айниқса, ҳозирги фан-техника тараққиёти даврида ёшларни ҳунар танлашга тўғри йўллаш масаласи алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Жонажон партия ва ҳукуматимиз ёш авлодни меҳнатсевар ва ахлоқий жиҳатдан соғлом қилиб камол топтириш, уларнинг сиёсий онги, умумий таълим ва техникавий тайёргарлик даражасини янада ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қиляпти. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бундай деган эди: «Ҳаётга кириб келаётган йигит ва қизлар ўзларига қандай касбни танлаб олмасинлар, актив ижтимоий фаолиятга тайёрланадилар. Аслини олганда, бу фаолият мактабдан бошланади — ўқувчилар бажарадиган оддий ишлардан бошланади, шундан сўнг катта ҳаётга дастлабки қадамлар қўйилади». Дарвоқе, йигит-қизларнинг иштиёқини ўз вақтида аниқлаш, уларнинг мактаб партасида уйғотган чоғданоқ меҳнаткаш халқ сафидан ўз ўринларини эгаллаб олишларига ёрдамлашиш, Н. К. Крупская айтганидек, эркин касб танлаш жуда катта аҳамиятга эга.

Бу йил республикамиз мактабларининг 10-синфларини 201 минг 550 ўқувчи, саккизинчи синфларини эса 326 минг йигит-қиз тамомлади. Эндиликда улар янада мураккаб паллада — катта ҳаёт бўсағасида турибдилар. Бугунги кунда ҳар бир йигит-қизни «Ким бўлсам экан?» деган савол ҳаяжонга солмоқда. Кун тартибида турган бу муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган иш кўпгина масалаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши билан боғлиқ.

Республикамизда кейинги йилларда ўқувчиларни касб танлашга йўллаш масаласига алоҳида эътибор берилаяпти. Бу борада конкрет ишлар амалга оширилмоқда. Мактабларда касб танлаш бурчаклари ишлаб турибди. Айниқса, касб-ҳунар танлашни тўғри йўлга қўйишда синфдан ва мактабдан ташқари ишларнинг пухта уюштирилиши катта роль ўйнаяпти. Ёшларда ишчи-деҳқон синфининг энг яхши фазилатларини, коллективизм ва ўртоқлик туйғуларини, социалистик мулкни кўз қорачиғидек асраш, дангасалар ва ишёқмасларга, жамиятимиз қоидаларини бузувчиларга қарши murosasizлик руҳида тарбиялаш — партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, мактаб педагогик коллективларининг энг муҳим вазифасидир.

Тўрт йилдан буён ёшларнинг касб танлаши бўйича идоралараро республика Совети самарали ишлаб турибди. Бундай Советлар республикамизнинг барча областлари, шаҳарлари ва районларида, Қорақалпоғистон АССРда ҳам бор. Республика Совети турли касбларни тарғиб-ташвиқ қилиш соҳасида бой тажриба тўплади. Ҳозир Совет ҳузурида умумтаълим мактаблари ўқувчиларини касб танлашга йўналтириш масалаларини ўрганувчи илмий-тадқиқот группаси тузилган. Бу группа ёшларни касб танлашга йўналтиришнинг турли соҳалари бўйича йигирмадан ортиқ тематикани, 1975 йилга қадар бўлган координациялаш планини ишлаб чиққан.

Ёшларнинг касб танлаши бўйича идоралараро республика Совети кўрсатмасига кўра, жойларда 8—9-синф ўқувчиларини фойдали меҳнатга жалб этиш ишлари муваффақиятли олиб борилаяпти. Бу ишларга ёшларнинг касб танлаши бўйича область, район ва шаҳар Советлари раҳбарлик қилмоқдалар. Утган йилнинг ёзида Тошкент шаҳрининг учта районида олти мингдан зиёд ўқувчи, Фарғона, Наманган, Андижон ва Самарқанд областларида эса етмиш мингдан ортиқ ўқувчи ишлаб чиқаришда банд бўлди. Мактабни тугатаётган ёшларнинг аксарияти ўз кучларини синаб кўрган корхоналарга бориб, ишлаб чиқариш илғорлари сифатида танилмоқдалар.

Урта мактабларни битириб чиқаётган ёшларнинг ортиб бораётганлигига партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, министрликлар ва идоралар олдига уларни ишга жойлаштириш, фойдали меҳнатга фаол иштирок этишини таъминлашдан иборат ғоят муҳим вазифани қўндаланг қилиб қўймоқда.

Ёш авлоднинг келажаги ҳақида, унинг жамият олдидаги шахсий масъулияти ва бурчи тўғрисида астойдил қайғуриш керак. Бу иш мавсумий характерда бўлмаслиги, аксинча бутун йил давомида олиб борилиши, ёшларга юксак гражданлик туйғулари сингдирилиши талаб этилади.

Ҳунар-техника билим юртларини кадрлар ўчоғи, деб бежиз айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам республикада бирорта завод ёки фабрика, совхоз ёки колхоз йўқки, уларда билим юртларининг собиқ талабалари меҳнат қилмаётган бўлса. Энг муҳими, билим юртларида йигит ва қизларга ихтисослик билан биргаликда ишчи-деҳқон синфининг қаҳрамонона анъаналари сингдириб борилаяпти.

Республикамиздаги 160 дан ортиқ турли касблар бўйича таълим берувчи 190 та ҳунар-техника билим юрти барча қулайликларга эга. Эндиликда ўрта ҳунар-техника билим юртларини битирувчилар гувоҳнома билан бирга ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом ва касби бўйича разрядга эга бўладилар.

Баъзи билим юртларида ўқув жараёнини замон талабига жавоб берадиган даражада, деб бўлмайди. Кинолаштирилган дарслар ўтказишга, машғулотларни магнитофонлар ёрдамида олиб боришга, ўқитиш жараёнида кўргазмали қуроллардан фойдаланишга ҳали ҳам кам эътибор берилаётганлиги кечириб бўлмас ҳолдир.

Ҳозир ҳунар-техника таълими системасида жиҳозларнинг аксарияти эскирган. Ваҳолонки, ишчи синфи ўринбосарлари асосий ишлаб чиқариш таълимини билим юртларидаги устахоналарда оладилар. Эски дастгоҳда таълим олган ўқувчи завод ёки фабрикага келгач, янги техникани бошқаришда қийинчиликларга дуч келиши шубҳасиз. Бунинг учун оталиқ ташкилотлари билим юртларига етарли аҳамият беришлари, ўз навбатида партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари амалий ёрдам кўрсатишлари керак.

Қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари олдида бир муҳим муаммо ҳал этилишини кутиб турибди. Талабалар ўртасида қизлар озчиликни ташкил этади. Бунга сабаб айрим жойларда касб танлаш ишларининг яхши йўлга қўйилмаганлигидир.

Ҳамма касблар ижтимоий жиҳатдан зарур ва ўз моҳият эътибори билан қизиқарли. Бу касблар умумий бир мақсадга — мамлакатимизда коммунистик жамият қуришга хизмат қилади. Шундай экан, ҳар бир йигит-қизга ҳаётда тўғри йўл танлашида кўмаклашиш, айниқса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленуми қарорлари асосида ёшларни касб танлашга йўллаш партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, корхоналар, министрлик ва идоралар раҳбарларининг муқаддас бурчидир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегациясининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 1974 йил 18-21 июнь кунлари Софияда бўлиб ўтган XXVIII сессияси якунлари тўғрисидаги ҳисоботини кўриб чиқдилар.

Сессия қарорлари социалистик давлатларнинг қардошларча ҳамкорлигини янада ривожлантириш, уларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, жаҳон социализмининг халқаро позицияларини ва обрў-эътиборини кучайтириш учун жуда катта сиёсий аҳамиятга эга эканлиги қайд қилинди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши 25 йиллик фаолиятининг муваффақиятли якунлари КПСС, қардош коммунистик ва ишчи партияларининг социалистик мамлакатларни бир-бири билан ҳар томонлама яқинлаштиришга ва уларнинг мустаҳкам ҳамжиҳатлигига қаратилган интернационалистик сиёсати тантанасининг яққол далилидир. Экономикани ва халқ фаровонлигини юксалтириш ишида, халқларнинг жипслашган ҳамда уларнинг миллий ва интернационал манфаатларини узвий равишда қўшиб олиб борадиган ҳамдўстлигини шакллантиришда социализмнинг туб афзалликлари шу якунларда реал равишда мужассамлашди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети қардош партиялар ва давлатларнинг раҳбарлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессиясига йўллаган табрикномаларида социалистик мамлакатларнинг ҳамма соҳалардаги бирлиги ва жипслигини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини изчиллик билан амалга оширишга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашини мустаҳкамлашга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ва социализм мамлакатлари иқтисодий ҳамкорлиги бошқа халқаро ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштиришга якдил бўлиб аҳд қилганликларини изҳор этганлигини юксак баҳолайдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси белгилаган тадбирларнинг рўёбга чиқарилиши социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда қардош мамлакатларнинг куч-ғайратларини янада самарали ва планли равишда мувофиқлаштиришга ва бирлаштиришга ёрдам беради, шунингдек социалистик ҳамдўстликнинг қудрати ва халқаро таъсирини социал тараққиёт, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун кураш манфаатлари йўлида мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ҳисоблайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР делегациясининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXVIII сессиясидаги фаолиятини маъқулладилар ҳамда сессия қарорларининг тўла-тўкис ва ўз вақтида бажарилишини таъминлайдиган зарур чораларни ишлаб чиқиб, амалга оширишни ваколатли совет органларига топширдилар.

Сирдарё областининг Ворошилов районидаги «СССР 50 йиллиги» номли совхознинг механизаторлари эса ҳам дон учун, ҳам кўкпоя учун қизғин кураш олиб боришмоқда. Э. Юсупов раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ҳар гектардан 70 центнердан дон олиш учун курашмоқда. Суратда: илғор механизатор, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Э. Юсупов.

*

Жиззах областидаги Юлиус Фучик номли (Октябрь райони) 14-совхозда ғўза парвариши авжида. (Чапдаги сурат). Пахтакор ва механизаторлар зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

А. Саматов ва А. Тўраев фотолари.

«САЛЮТ-3»НИНГ ПАРВОЗИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРВОЗНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 5 июль. (ТАСС). «Салют-3» илмий станцияси Москва вақти билан соат 16 гача Ер атрофини 170 марта, шу жумладан космонавтлар тушган ҳолда ўн марта айланиб чиқди. Станция ҳаракати траекториясининг параметрлари қуйидагича бўлди:

— Ер юзасидан максимал узоқлашуви (апогейида) — 276 километр;

— Ер юзасидан минимал узоқлашуви (перигейида — 265 километр;

— Айланиш даври — 89,7 минут.

— Орбитанинг оғиши — 51,6 градус.

Станцияни ишга тушириш соҳасидаги дастлабки операциялар бажарилгандан кейин космонавтлар дам олдилар. Шу вақтда станция Совет Иттифоқи территориясидан радио орқали кўринмайдиган зонада парвоз қилди.

Экипаж командири Попович радио алоқасининг навбатдаги сеансида станция ичида олиб борилаётган ишлар парвоз программасига тўла-тўкис мувофиқ тарзда ўтаётганлигини маълум қилди.

Станциянинг борт системалари нормал ишлаб турибди, яшайдиган бўлмаларда ердаги шароитларга яқин бўлган шароит сақланмоқда. Космонавтлар Павел Попович билан Юрий Артюхин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

• • •

ПАРВОЗНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ. 6 июль. (ТАСС). Учувчи бошқарадиган «Салют-3» илмий станциясининг ичидаги иккинчи иш куни Москва вақти билан соат 9 дан 40 минут ўтганда бошланди.

Учиш программасига мувофиқ экипаж станциядаги асбоб-ускуналарни ишга ҳозирлаш ва системалар, илмий аппаратларни текшириб кўришда давом этмоқда.

«Салют-3» станцияси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Станция соат 15 гача Совет Иттифоқи территориясидан радио алоқа қилиб бўладиган зонадан ташқарида учади. Шу пайтда «Космонавт Юрий Гагарин» ва «Космонавт Владимир Комаров» илмий тадқиқот кемалари ҳамда «Молния» алоқа йўлдоши орқали экипаж билан алоқа боғлаб турилади.

КООПЕРАЦИЯ КУНИ

5 июлда Москвада Центросоюз активлари ва ходимларининг 52-халқаро Кооперация кунига бағишланган йиғилиши бўлди.

Центросоюз правлениеси раисининг биринчи ўринбосари Н. И. Супотницкий ўз докладида қуйидагиларни айтди: Центросоюз 90 дан зиёд мамлакатдаги кооператив ташкилотлари билан дўстона, иқтисодий ва савдо алоқалари ўрнатган. 1973 йилда чет эл кооператорларининг 50 делегацияси Совет Иттифоқига келиб кетди, совет кооператорлари эса 33 делегацияни чет элларга юборишди.

СССР матлубот кооперацияси бу ҳаракатдаги энг йирик ташкилотдир. Қишлоқ аҳолисининг фаровонлигини юксалтириш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, турмушини қайта қуриш ва маданиятини ривожлантириш соҳасида матлубот кооперациясининг аҳамияти йил сайин ўсиб бормоқда.

1973 йилда кооперациямизнинг чакана товар обороти 53 миллиард сўмдан ошиб кетди. Қишлоқ аҳолиси бир кун ичида кооператив магазинларидан 5600 телевизор, 850 велосипед, мотоцикл ва автомашина, 360 кир ювиш машинаси ва бошқа кўп товарларни сотиб олмоқда.

Ҳозир мамлакатимизнинг далаларида янги ҳосил ўрим-йиғимига киришилди. Ҳосил ўрим-йиғимини шай бўлиб кутиб олиш — кооператорларнинг шарафли ишидир. Ҳосил ўрим-йиғимида банд бўлган қишлоқ меҳнаткашларига намунали хизмат кўрсатиш ва деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашни уюшқоқлик билан ўтказиш ҳозирги куннинг энг муҳим вазифасидир.

(ТАСС мухбири).

ЮБИЛЕЙНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

Ўзбекистон индустрияси саноат маҳсулотларини реализация этиш юзасидан тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили — 1974 йил январь — июнь планини 104 процент, меҳнат унумдорлиги жиҳатидан 102,5 процент бажарди.

Шу йилнинг олти ойи мобайнида пландан ташқари 200 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация этилди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йил биринчи ярмидагига нисбатан 7,8 процент ошди, меҳнат унумдорлиги эса 4,6 процент кўтарилди. Ишлаб чиқариш ўсишининг 60 проценти ва пландан ташқари қарийб ҳамма маҳсулот меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинди.

Қорақалпоғистон АССР, республиканинг ҳамма областлари ва Тошкент шаҳри саноат маҳсулотларини реализация этиш планини ошириб бажарди.

Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳри бўйича саноат ишлаб чиқариш планининг бажарилиши ва ўсишининг суръатлари қуйидагича бўлди:

(Биринчи стун — июнь ойида маҳсулот реализация этиш планининг бажарилиш проценти, иккинчи стун — январь — июнь ойларида маҳсулот реализация этиш планининг бажарилиш проценти, учинчи стун — 1974 йилнинг январь—июнидаги ялпи маҳсулот планининг бажарилиши 1973 йилнинг шу давридагига нисбатан процент ҳисобида).

Ўзбекистон ССР бўйича жами	105,5	104,0	107,8
Шу жумладан:			
Қорақалпоғистон АССР	109,5	106,5	117,1
Андижон области	106,3	105,2	109,0
Бухоро области	103,5	103,7	96,0
Жиззах области	101,8	104,6	114,0
Қашқадарё области	104,7	105,3	107,2
Наманган области	105,4	105,2	108,5
Самарқанд области	106,0	103,7	109,4
Сурхондарё области	107,7	104,7	113,8
Сирдарё области	120,8	107,8	131,9
Тошкент области	105,8	103,6	108,3
Фарғона области	105,0	103,9	104,5
Хоразм области	108,7	104,2	108,0
Тошкент шаҳри	104,1	103,1	109,0

Қорақалпоғистон АССР территориясида жойлашган корхоналар пландан ташқари 8,3 миллион сўмлик маҳсулотни, Андижон областининг территориясида жойлашган корхоналар пландан ташқари 17,6 миллион сўмлик маҳсулотни, Бухоро областида 13,2 миллион сўмлик, Жиззах областида 2,8, Қашқадарё области 10,5, Наманган областида 13,8, Самарқанд областида 16,8, Сурхондарё областида 8,5, Сирдарё областида 8,2, Тошкент областида 32,0, Фарғона областида 28,8, Хоразм областида 5,8 ва Тошкент шаҳрида 32,3 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилдилар.

Йилнинг биринчи ярмида пландан ташқари реализация этилган маҳсулот Пахта тозалаш саноати министрлиги бўйича 89,3 миллион сўмни, Енгил саноат министрлиги бўйича 20,9 миллион сўмни, Озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича 20,8 миллион сўмни, Гўшт-сут саноати министрлиги бўйича 10,5 миллион сўмни ташкил этди. Республикадаги бошқа министрликлар ва идораларнинг корхолари, шунингдек Иттифоққа бўйсунувчи саноат корхоналари планни ошириб бажаришга катта ҳисса қўшдилар.

Республикада халқ хўжалик юклари ташиш планларини ошириб бажарган транспорт корхоналарининг муваффақиятли ишлари маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация этиш планларининг ошириб бажарилишига кўп даражада ёрдам берди.

Умумий ижобий якунлар билан бир қаторда айрим корхоналар 11,1 миллион сўмлик саноат маҳсулотини реализация этолмадилар. Қолоқ корхоналар анча камайган бўлсада, шундай аҳвол юз берди. Навоий химия комбинати, Наманган трансформатор заводи, Тошкент рўзғор холодильниклари заводи, Тошкент мебель комбинати ва Янгийўл мебель фабрикаси, «Изокровля» заводи ва бошқа қатор заводлар маҳсулотни реализация этиш планини бажара олмади.

Омманинг меҳнат шавқи-завқини бундан буён ҳам ҳар тарафлама авж олдириб бориш, барча меҳнат коллективлари республика ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллиги шарафига зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришига меҳнаткашларни сафарбар этиш юзасидан ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, министрликлар, идоралар ва корхоналар раҳбарларининг энг муҳим вазифасидир.

ФАН ИЖОДКОРЛАРИГА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ

Бу йил совет олимлари учун жуда муҳим йилдир. Бу йил совет фани бош штаби — СССР Фанлар академиясининг 250 йиллик юбилейи нишонланади. Тараққиётнинг турли йўналишларида Ватан фанининг бу юбилейи жуда катта муваффақиятлар билан кутиб олинмоқда. Совет тадқиқотчиларининг обрў ва шуҳратини, Ватанимизнинг қудратини оширадиган ва уни гуллаб яшнатадиган асарлар учун 1974 йилги Ленин мукофотларининг берилиши ҳам буни яққол исбот этади.

5 июлда Кремлда олимларнинг бир группасига Ленин мукофоти лауреатларининг дипломлари ва фахрий нишонлари топширилди. Фан ва техниканинг таниқли арбоблари, жамоатчилик вакиллари лауреатларнинг янги отрядини табриклаш учун Свердлов залига келишди.

Тантанали маросимни СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. Келдиш очди. У лауреатларни самимий табриклади ва уларнинг ҳозирги замон фан-техника революциясини жадаллаштирувчи ишларини қисқача таърифлаб берди.

Шундан кейин академик М. В. Келдиш олимларнинг бир группасига Ленин мукофоти лауреатларининг дипломлари ва фахрий нишонларини топширди.

Лауреатлар ўз ишларига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилдилар. (ТАСС).

РИЗҚИ-РЎЗИМИЗ

Репортаж

Паркент булоғининг суви тиниқ, муздек, мусаффо. Партком икки пиёла чойни устма-уст ичди-да, ўзига-ўзи гапираётгандек, деди:

— Яхшиямки йигитларни вақтида ўқитган эканмиз. Мана, йиғим-теримда жонимизга оро киришяпти.

Энгельс номли колхоз — кўп тармоқли хўжалик. Пилла, сабзавот, чорва, узумчилик... Ҳар соҳанинг ўз гашти бор, дейишади деҳқонлар. Шу боисдан ғаллачиликка ҳам эътибор жойида. Ҳали партком Абдусаттор Абдумўминов айтганидек, аввало, механизатор кадрларга иш ўргатиш, ўқитишга эътибор яхши. Чайқалиб турган ғаллазорда қалби тоғ булоғидек жўш урган кишилар ишламоқда. Техника далада, техника жиловини тутган далада, хўжалик инженери Туйғунбой Раҳматуллаев иш устида.

— Узоғи билан икки ҳафтада донни омборга тўкиб бўламиз, — дейди инженер.

Ўз кучига, билимига ишонган одамлар шунақа дадил, бурро гапиради.

Инженер Янгийўл ва Қуйилиқдаги устахона ва завод ишчилари техника ремонти қаровида яхши ёрдам беришганини айтди. Колхоз правлениеси ҳам ҳеч нарсани аяётгани йўқ. Ҳамма нарса муҳайё, шунга яраша ишласак, деймиз.

Хўжалик аъзолари қарийб икки минг гектар ерда яхши ғалла ҳосили етиштирдилар. План-ку ўз йўлига, лекин ғаллакорлар гектар бошига буғдойдан икки центнер ошириб, эопадан бир центнер ошириб хирмон кўтаришни дилларига тугиб қўйишган экан.

Бугунги меҳнат ҳам шунга яраша бўляпти. Мана, комбайнчи Ислом Ғуломовдан қиёс. Ҳар куни 7-8 гектар ердаги арпани саранжомлаб беряпти. Унга эргашганлар кўп, ўзганлар ҳам бор. Мусобақанинг қизиғи ҳам ўзи шунда эмасми?! Пешқадамга етиб ол, ўзиб кет, тажрибангни ҳамкасбларинг билан баҳам кўр!

Тоғ ёнбағридаги ёнғоқ дарахтлари қуюқ соя ташлаб турибди. Ариқ шилдирайди, булоқ сувидан ҳовучлаб ичиб, кўкатга чўзилгинг, мизғигинг келади. Кун иссиқ-да, одамни лохас қиляпти. Кун иссиқ, лекин эл амри, қалб амри ҳам бор. Вақт тиғиз, ризқи-рўзимиз бўлган нон ерда ётипти. Дам олиш, улфатчиликларнинг ҳам мавруди бўлади. Ҳозир темирни қизиғида босиш керак. Комбайнчилардан Муборхўжа Дадахўжаев билан Набижон Солиев пешана терларини артишиб, машиналарини яна далага суришди.

Булоқ суви шилдирайди, дов-дарахтлар шабадада шовуллаб бағрига чорлайди, қушлар ҳам вижирлаб «ором ол, ором!» деяётгандек. Лекин ғаллакор ўз оромини унутган. У эл ризқи-рўзини термоқда.

Т. УНАБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Юқори Чирчиқ райони.

ҚАРОР ИЖРОСИ БИЛАН КУЧЛИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТ МУЛОҲАЗАСИ

Ҳурматли редакция!

Хўжалигимиз йил сайин ривож топиб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ошиб бормоқда. КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, беш йилликнинг уч йилида планга қўшимча 3082 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштирдик. Гўшт, сут етиштириш ҳам муттасил кўпайтириляпти.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи шарафига гектаридан 16 тоннадан картошка, 25 тоннадан сабзавот ҳосили олиш учун курашмоқдамиз. Коммунистлар юқори ҳосил етиштириш учун бошланган мусобақанинг олдинги сафида бораётирлар.

Ютуқларимиз оз эмас. Шубҳасиз, улар бошланғич партия ташкилотининг кундалик оммавий-ташкилотчилик ишлари туфайли қўлга киритилаётир. Хўжалик ҳаётида бошланғич ташкилотнинг роли ўсиб бораётганлиги ҳаммамизни қувонтирмоқда. Айни вақтда кишини ўйлантириб қўядиган, мулоҳаза қилиб кўрилиши лозим бўлган масалалар ҳам йўқ эмас.

Коммунистлар кўп йиллардан буён мени партия комитети аъзолигига сайлаб келишади. Ўзим ҳам шу юксак ишончга лойиқ бўлишга, зиммамга юкланган партиявий топшириқни масъулиятни яхши англаган ҳолда бажаришга ҳаракат қилаётирман.

Партком аъзоси сифатида коммунистлар коллективининг қайноқ, серқирра ҳаётини бевосита ҳис қиламан, коммунистлар иродасини рўёбга чиқаришда актив иштирок этаман. Ушбу мактуб орқали худди шу иш, кундалик фаолият жараёнида мени ташвишлантираётган баъзи мулоҳазалар билан ўртоқлашмоқчиман.

Гап шундаки, биз фаолиятнинг маълум даври учун перспектив планлар тузамиз, партиявий-ташкилий ишларни жонлантириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш мақсадларини кўзлаб, коммунистлар муҳокамасига қўйиш учун муҳим масалаларни белгилаймиз. Уларни атрофлича қараб чиқиш, шулар юзасидан қабул қилинган қарорларни бажариш кишиларнинг маънавий камолотига ижобий таъсир кўрсатиб, уларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини ўстиражагига, хўжалигимиз иқтисодий қувватини оширишга хизмат қилажагига ишонамиз.

Афсуски, амалда ҳамиша ҳам биз ўйлагандек бўлавермайди. Кундалик ташвишлар, кутилмаган ҳодисалар ташкилот фаолиятини изчил, меёридаги оқимдан баъзан чиқариб юборади. Айтайлик, партия йиғилиши ёки партком мажлиси актуал, коллектив ҳаёти учун муҳим масалани муҳокама қилди. Тегишли қарор ҳам қабул қилинди. Лекин белгиланган яхши-яхши режалар лоқайдлик, масъулиятсизлик туфайли гоҳида бажарилмайди, қарор қоғозда қолиб кетади. Натижада бошланғич ташкилот ҳаётининг ўша йўналиши заифлигича қолаверади. Бора-бора турмушнинг ўзи яна шу масалага қайтишни тақозо этади. Яна йиғилиш, яна қарор қабул қилиш...

Партия мажлислари кўпинча шошилинч равишда чақирилади. Одатда, юқори партия органи бирор қарор қабул қилдими, уни ишлаб чиқиш учун график тузилади, бошланғич ташкилотларга вакиллар юборилади. Коммунистлар ошиғич тўпланилади, қарор ўқиб эшиттирилади, маъқулланади. Аммо, ана шу шошма-шошарлик туфайли юқори партия органининг муҳим қарори хусусан бизнинг партия ташкилотимиз фаолиятига қандай таъсир кўрсатиши мумкинлиги, беш йиллик мусобақасида коммунистлар авангардлигини кучайтириш учун нималар қилиш лозимлиги баъзан эътибордан четда қолади. Атрофлича, пухта тайёргарлик кўрилмай ўтказилган бундай йиғилишдан қандай наф кутиш мумкин?

Район партия комитети ўтган йилнинг бошларида юқори партия органларининг қарори «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози партия ташкилотида қандай бажарилиши тўғрисида» қарор қабул қилди. Уни олгач, табиийки, шу қарор асосида келиб чиқадиган вазифаларни партия комитетида муҳокама қилиш учун тўпландик.

Аввало, райком қарорига муносабат ҳақида. Ўшанда шошилинч тўпландик, қарор ўқиб эшиттирилди. Масаланинг моҳиятидан партком аъзолари барвақт хабардор қилинмагенликлари туфайли мажлисда қизғин мунозара, жонли фикр олишув бўлмади. Партия ташкилотимиз ҳужжат алмаштиришдек ғоят муҳим ишга қандай тайёргарлик кўраётганлиги таҳлил қилинмади. Натижада партком бир моддадан иборат «...раҳбарлик учун қабул қилинсин» мазмунида қарор қабул қилиш билан чекланди.

Ўша кезлари партия ташкилотларида ҳужжатларни алмаштиришга тайёргарлик авж олдириб юборилган эди. Шу боисдан райкомнинг қарори парткомда эмас, балки кенг коммунистлар ўртасида муҳокама қилинса мақсадга мувофиқ бўлмасмиди? Чунки, район партия комитети «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози партия ташкилоти ҳаётининг ибратли қирраларини таъкидлаш билан бирга, йўл қўйилаётган камчиликларни батафсил кўрсатиб берган эди. Чунончи, қарорда партия топшириғини қандай бажаришаётгани тўғрисида коммунистларнинг ҳисоботлари тингланмаётгани, айрим коммунистлар йиғилишларга масала тайёрлашга жалб қилинмаётгани, йиғилишларда кўпчилик пассивлик кўрсатаётгани сингари масалаларга партия комитетларининг эътибори қаратилган эди.

Бу камчиликлар тўлалигича бизнинг ташкилотимизга ҳам хос эди. Бинобарин, райкомнинг бир партия ташкилоти иши юзасидан қабул қилган қарори бизда ҳам фаолиятни яхшилашга хизмат қилмоғи лозим эди.

Натижада бу эътиборсизлик, ишга ижодий муносабатда бўлмаслик партиявий-сиёсий, оммавий-тарбиявий ишларнинг сусайишига олиб келди. Ҳатто, коммунистлар орасида ҳам партиявий интизомни бузиш ҳоллари рўй берди. 7-цех партия ташкилотининг секретари Ҳикмат Маллабоев сўнгги вақтларда пассивлаша бошлади. Партиявий ишни бўшаштириб юборди. Бугина эмас, у ичкиликка ружу қўйди. Охири коммунистлар янги партия билети олишганидан сўнг кўп ўтмай, у ичиб, безорилик қилди. Воқеа шунгача бориб етганидан кейингина партком коммунист Маллабоевнинг шахсий ишини ўз мажлисида қараб чиқди.

Хўш, аҳвол нега шунгача бориб етди? Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик коммунистлар учун катта синов бўлган эди-ку! Билет алмаштирилгандан кейин сал ўтмай коммунист фаолиятида шунчалик кескин ўзгариш рўй берганлигининг сабаби нимада? Фикримча, Маллабоев партия йиғилишларида, райкомда ўтган суҳбатлар вақтида айтилган гапларни, фикрларни, умуман КПССда ўтказилаётган ҳужжат алмаштиришнинг моҳиятини чуқур англаб етмаган. Чунки, партия йиғилишлари юқори савияда таъсирчан ўтмаган, ҳужжат алмаштириш жараёнида коммунистларнинг активлигини ошириш, шахсий намуна кўрсатишини таъминлаш тўғрисидаги қарорларимиз айрим ҳолларда юзаки бўлган. Партия ташкилоти қабул қилган қарор кишилар онгига, идрокига етиб боргандагина моддий кучга айланиши мумкин. Акс ҳолда, у қоғозда қолиб кетаверади, ҳам коллектив, ҳам шахс ҳаётида сезиларли из қолдирмайди.

Партия комитети мажлисларида, коммунистлар йиғилишларида кўпинча хўжалик масалаларини кўриб чиқиш одат бўлиб қолмоқда. Чорва қишловини намунали ўтказиш тадбирлари тўғрисида, сувдан фойдаланиш, эртанги экинлар парвариши, кўчат тайёрлаш сингари масалалар ҳам муҳокама қилинди. Аммо, йиғилишларга пухта тайёргарлик кўрилмагани, ҳақиқий аҳвол чуқур таҳлил қилинмагани туфайли улар юзаки қараб чиқилди, конкрет вазифалар белгиланиб, уларни бажариш учун зарур ташкилий чоралар кўрилмади.

Партия комитетининг кундалик хўжалик вазифалари билан ўралашиб қолиши ташкилот фаолиятига доир илдизли, истиқболли масалаларнинг ҳал қилинишини кейинга суриб юбораётир. Шу йилнинг ўтган беш ойи ичида цех партия ташкилотларида социалистик мусобақани ташкил этиш ва бошқа масалалар партком эътиборидан четда қолди.

Ушбу мактубимда тилга олган масалалар, партия ташкилотимиз ишидаги камчиликлар, айниқса қабул қилинган қарорларни амалга оширишда изчиллик етишмаётганлигининг оқибати деб ўйлайман. Эҳтимол, бошқа жойларда аҳвол бошқачадир. Агар қабул қилинган қарорларнинг ижроси яхши йўлга қўйилган бўлса, унинг ташкилий-сиёсий омиллари нималардан иборат? Қандай қилганда партия ташкилоти ҳаётига «кундалик оқим» таъсири бўшашиб, ишда изчилликка эришиш мумкин? Чунки, бусиз партия ишининг самарасини ошириш, унинг коллектив ҳаётидаги ролини кучайтириш қийин. Шундай эмасми?

Партия активлари, коммунистлар ушбу мулоҳазалар билан танишиб, жойларда тўпланган тажрибалар, партиявий ишнинг янги формалари ҳақидаги фикрлари билан газета орқали ўртоқлашадилар деб ўйлайман. Йиғилишларни тайёрлаш, ўтказиш, ижрони ташкил этиш соҳасидаги тажрибаларни оммалаштириш умуман партия ташкилотлари фаолиятининг жанговарлигини кучайтирган бўлур эди.

Тўлаган БОБОЕВ,
Тошкент область Калинин районидаги генерал С. Раҳимов номли колхоз партия комитетининг аъзоси.

РЕДАКЦИЯДАН: Қарор ва ижронинг бирлиги партия фаолиятининг негизи бўлиб, бутун партиявий-ташкилий ишнинг асосидир. Шу жиҳатдан қараганда коммунист ўртоқ Т. Бобоевнинг мактубида кўтарилган масалалар, билдирилган мулоҳазалар диққатга сазовор. Дарҳақиқат, қарор ижроси билан кучли. Бу партия ташкилоти жанговарлигини, партия сафлари уюшқоқлигини таъминловчи омилдир.

Редакция партия ходимлари, активлар, барча коммунистлардан юқоридаги мактубда кўтарилган масалалар бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришни сўрайди.

СЎЗИНИНГ УСТИДАН ЧИҚИШДИ

«ҲАМЗА» НАСОС СТАНЦИЯСИ ИШГА ТУШДИ

Бу кунни қурувчилар, монтажчилар, деҳқонлар, Аму-Бухоро каналининг ходимлари сабрсизлик билан кутардилар. Улар 5 июлда шу йилнинг мартида Бухоро область партия активи йиғилишида берилган сўзнинг устидан чиқдик, деб рапорт бердилар.

Аму-Бухоро каналининг иккинчи навбатида «Ҳамза-2» насос станциясининг иккита кучли агрегати ишга туширилди. Ҳар секундда 60 куб метр сув 47 метр баландликка кўтарилиб, далаларга оқизилмоқда. Бундан буён областнинг Қоракўл, Олот районларида ва бошқа районларида 30 минг гектардан зиёд ер сувга сероб бўлади.

«Амубухараканалстрой» бошқармасининг коллективи насос станциясининг котлованидан 900 минг куб метр тупроқ қазиб чиқарди, 50 минг куб метрдан зиёд бетон ётқизди, минглаб тонна металл конструкцияларни монтаж қилди. Тўрт йилда 12,5 миллион сўмлик иш бажарилди.

Станцияда жами 10 агрегат ўрнатилади. Шу агрегатлардан ҳар бирининг моторининг қуввати 12,5 минг киловаттдир.

233-километрли ариқни қуришда бутун мамлакат қатнашмоқда. Москва, Запорожье, Свердловск, Биробижан, Петрозаводск, Рига, Таллин, мамлакатнинг бошқа кўп шаҳарларидан бу ерга материаллар ва машина-ускуналар узлуксиз келиб турибди.

— Бугун қурувчиларимиз ва монтажчиларимиз келажак тўғрисида ўйламоқдалар, — деди бошқарма партия комитетининг секретари Н. Турсунов. — Ҳозирги юксак суръатни сақлаб қолиб, мусобақани янада кенг қулоч ёйдириш, 1975 йилнинг августида «Ҳамза-2»нинг ҳамма агрегатларини ишга тушириш вазифаси турибди.

Шундан сўнг шу насос станцияси билан яна бир «Юбилей» насос станцияси ишлай бошлайди.

А. ФОЗИЛОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

РАҲБАР ХОДИМЛАР КЕНГАШИ

ФАРҒОНА. (ЎзТАГ). Бу ерда Ўзбекистон ССР ички ишлар органлари раҳбар ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда республика шаҳарлари ва аҳоли пунктларида патруллик-пост хизмати самарадорлигини яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалалар, шунингдек бу ишни янада такомиллаштириш йўллари муҳокама қилинди.

САЛОМ, „САЛЮТ“!

Космонавтлар П. Р. Попович ва Ю. П. Артюхин «Салют» станциясида иш устида.

— Бу ернинг ҳавоси жуда ҳам соз! «Союз-14» кемасининг командири ўзининг бош инженери кетидан орбитадаги «Салют-3» станциясига қадам қўйиши биланоқ биринчи бўлиб шу сўзларни айтди. Космонавтлар космосдаги кенг уйга кириб жойлашиб олганликларигини бу хурсандликнинг боиси бўлди деб бўлмайди, космонавтлар жойлашиб олган бу хонада ҳавонинг босими Ер юзида одатланилган босимдан қолишмайди, ҳавонинг намлиги ва температураси ҳам нормал даражада. Экипаж билан эрталабки алоқа сеанси бошланганидаёқ айтилган ана шу биринчи табрик сўзларидан биз ҳаммамиз орбитада муваффақиятли қилинган ишдан мамнун бўлганлигимизни ҳам ҳис этдик.

Учиш раҳбарларидан бири Алексей Елисеев айтдики, иккала «Бургут» (экипаж аъзолари радио орқали шундай ном билан чақириладилар) жуда яхши ишлаб турибди. Улар учиш программасини аниқ бажаришяпти. Энг муҳими шуки, ўз ишларини хурсандлик билан, енгил бажаришяпти. Бу ишонч бизга ҳам ўтяпти.

Елисеев экипаж билан алоқа сеансларидан бирини эшитишга бизни таклиф қилди. Ер атрофини 17-марта айланиб чиқиш бошланган эди. «Союз-14»нинг «Салют-3» билан учрашувига Ерда ҳам, кемада ҳам пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

Павел Поповичнинг овози Ерга эшитилди:

— Соҳибжамолимизни қувлаб бораяпмиз. Бизни афсуслантираётган нарса фақат шуки, Юрий билан сартарош олдига кириб чиқишга улгуролмаймиз. Бунақа «учрашув» олдидан ўзимизга оро берсак чакки бўлмасди.

Кема орбитага чиққан пайтда у билан станциянинг орасидаги масофа уч ярим минг километр эди. Баллистика мутахассислари шундай бўлишини олдиндан белгилаб қўйган эдилар. Учрашув бошланадиган масофани бундан камроқ қилиш ҳам бемалол мумкин. Аммо кема шундай масофада турган бўлса ҳам, йўлни тўғрилашга жуда кам энергия сарфлаб, станцияга яқинлашди. Станцияга етишга атиги бир километр қолганида автоматик яқинлаштирувчи система ишга туширилди. Охирги «юз метрлик» масофада иккала «Бургут» кемани қўл билан бошқаришга ўтдилар. Шуни ҳам айтиш керакки маррага яқинлаша борган сари «Союз» тобора осойишта ва секинлик билан ҳаракат қила берди. Мана энди кема билан станциянинг орасида қирқ метрга етар-етмас масофа қолди. Орада бир лаҳза дам олинди-ю, шу муддат ичида кеманинг тезлиги аниқланди, йўналиши текшириб кўрилди, сўнгра кема командири «Союз»нинг туташтирувчи аппаратини станциянинг қабул қилиб олувчи узелига равонгина қилиб йўллаб қўйди.

Попович «Салют» билан учрашишдан олган таассуротини ҳикоя қилиб бундай дейди: станцияга тегишимиз юмшоққина, ҳатто «нозиккина» бўлди. Станцияга ўтиш тайёргарлигини бошлаб юбордик.

Бу нарса ярим кечада содир бўлди. Учувчи бошқарадиган янги илмий комплекс орбитада вужудга келганлиги бошқарув марказида хурсандлик билан қайд қилинди.

Роса соат 4 у 30 минутда, Москва ҳали ухлаб ётган пайтда, корпусдаги янги уй остонасини биринчи бўлиб босиб ўтган Юрий Артюхин унинг ичидаги чироқни ёқди, яшашни таъминловчи системани текшириб кўрди ва командирни ўз ҳузурига таклиф қилди.

Попович туйнук орқали станциянинг кенг биносига сузиб ўтар экан:

«Салют сенга, «Салют»! — деб табриклади.

Орбитадаги илмий станциянинг биринчи иш куни бошланди. Космонавтлар аппаратларни кузатишлар ўтказиш учун тайёрлашга киришганликларини маълум қилдилар. Станцияга ўрнатилган асбобларга космик ершунослик ва космик метеорология мутахассислари топшириқлар бериб қўйганлар. Юқоридаги атмосферада содир бўлаётган жараёнларни тадқиқ қилиш, космик фазонинг физикавий хусусиятларини ўрганиш «Салют-3»нинг иш программасига киритилган. Космонавтлар медицина-биологияга доир тадқиқотлар ўтказдилар, станциядаги баъзи хизмат системалари ҳам синовдан ўтказилади.

Космосда жуфтлашган «Салют» —«Союз» радио орқали кўриш зонасидан чиқиб кетган эрталабки соат 9 да экипажга ухлаш учун рухсат берилди. Шонли «Бургутларимиз» ўзлари узоқ вақтлардан бери тайёрлаб қўйган «Салом, «Салют»! деган сўзларни айтишга мушарраф бўлгунча дам олмай роса ўн беш соат меҳнат қилишди.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС махсус мухбири.
Байконур космодроми.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми 1974 йил 5 июль Фармони билан Белоруссия шина комбинатининг шина заводларида ва Белоцерков шина ва резина асбест буюмлари комбинатида лойиҳа қувватларини муддатидан олдин ўзлаштиришда эришган муваффақиятлари учун ишда алоҳида намуна кўрсатган ишчилар ва инженер-техник ходимларни СССР орденлари ва медаллари билан мукофотлади.

* * *

«Белоцерковхимстрой» тресты монтажчиларининг бригадири В. К. Слободяник (Киев области), 13-қурилиш трестининг 27-ихтисослаштирилган бошқармаси сувоқчиларининг бригадири И. С. Аниховский ва Белоруссия шина комбинатининг электр монтёри А. И. Кожич (Могилев области), Ленин ордени билан мукофотландилар.

4 киши Октябрь Революцияси ордени билан, 57 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, 39 киши Халқлар дўстлиги ордени билан, 64 киши «Ҳурмат белгиси» ордени билан, 52 киши «Шавкатли меҳнати учун» ва 61 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Совети ведомостларида» ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

Бухоро шаҳридаги Тельман номли трикотаж фабрикасининг меҳнат аҳли белгиловчи йилда самарали ишламоқда. Тикувчилар маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини арзонлаштириш учун курашмоқдалар. Суратда: 1975 йил ҳисобига меҳнат қилаётган илғорлардан Р. Аббосова ва М. Ваҳобова ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

УРГАНЧ. (ЎзТАГ). Бу ерда Хоразм область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари халқ контроли органлари ишининг аҳволи ва шу органлар ишини кучайтириш, давлат интизомини мустаҳкамлашда уларнинг ролини ошириш тадбирларини кўриб чиқдилар. Область партия комитетининг иккинчи секретари И. П. Дрижак доклад қилди.

• • •

САМАРҚАНД, 6 июль. (ЎзТАГ). Самарқанд область партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари областда ҳуқуқ тартиботини янада мустаҳкамлаш ва социалистик мулкни муҳофаза этиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Куксенко шу ҳақда доклад қилди.

«Совет Ўзбекистони» ишга тушириладиган иншоотларда

ДЎСТЛИК КАНАЛИ

Чошгоҳда рўй берган кучли портлаш товушидан дераза ойналари зириллаб кетди. Йўловчилар бир зум тўхтаб қолишди. Ҳаяжонланганлар кам бўлди. Аҳоли ҳозиргина рўй берган воқеадан бир кун илгари қайта-қайта хабардор қилинганди. Шунинг учун ҳамма шаҳарнинг ғарби-шимолида адирликлар устида бир зум осилиб турган сарғимтир чанг булутига катта қизиқиш билан тикилиб қолди...

Канал қурилишининг портлатиш ишлари олиб борилаётган Ғирвонсой участкасини фойдаланишга топшириш Катта Наманган канали қурилиши планига мувофиқ 1975 йилнинг охирларига белгиланган эди. Иш мавжуд ер қазиш техникаси билан олиб бориладиган бўлса, бир йилдан кўпроқ муддатни талаб қиларди. Лекин бу йил об-ҳаво мураккаб келди, областда сув танқислиги сезилмоқда. Бу эса, канал қурилишида кескин ўзгариш ясашни, қандай қилиб бўлмасин, пахтакорларга ёрдам қўлини чўзишни талаб қиларди. Бинобарин, область партия комитети ва область ижроия комитети тўғри йўлни танладилар. Буюртмачи ва қурувчи ташкилотлар билан маслаҳатлашиб, мамлакатимизда канал қурилиши соҳасида қўлланилаётган энг сўнгги тажрибалардан фойдаланишга қарор берилди ва бу ҳақда тегишли жойларга мурожаат қилинди. Канал қурилишида портлатиш усулидан фойдаланишга келишилди.

Канал ўзанини портлатишга тайёрлаш ва уни ўтказишга кўмаклашиш учун Москва, Ленинград, Новосибирск, Тошкент, Тбилиси, Ереван, Мурманск, Қарағанда, Махачқалъа, Пермь, Березники шаҳарларидан, шунингдек, «Средазуголь» ва «Ўзбекзолото» трестларидан, Ўзбекистон ССР Геология министрлиги ва бошқа жойлардан мутахассислар, малакали ишчилар етиб келишди. Апрель ойининг охирларидан бошлаб Унбирраҳмат, Қўқимбой дашти ва Ғирвонсой майдонларидаги баланд адирликлар узра ҳаёт қайнай бошлади. Қудратли тракторлар, автомашиналар, экскаваторлар, бульдозерлар ва автогрейдерлар ҳаракатга келди.

Каналнинг ўтган йили фойдаланишга топширилган ва эндиликда 4 минг гектар экинзорни сув билан таъминлаётган 27-километрида, қурилиш ишлари шитоб билан олиб борилаётган 59,2-километрида ҳам бўлдик. Булар асосан биринчи навбат қурилишлари. Каналнинг икки бетида сўнгги пардозлаш ишлари қизғин кетяпти. Йўл ва айрим тармоқлар қурилиши, насослар ўрнатиш авжида. Худди шу ерда машҳур каналсоз, Катта Фарғона канали қурилишида донг таратган Дўнан полвон Дўстматовни ва унинг шерикларини учратдик. Дўнан ота ҳали ҳам бардам, бақувват. Қурилишда ишлаётган ёшларга йўл-йўриқ кўрсатиб юрибди.

— Биз Катта Фарғона канали қурилишида танилганмиз, — дейди ота. — Бу сафар эса ишимиз сал бошқачароқ кетяпти. Янги канални адирлик ва тоғликлар оша ўтказяпмиз. Канални асосан бетон қоришмалари ёрдами билан қуряпмиз. Норин районидан бирга келган дўстларим — Қодирали Тўйчиев, Каримжон Халилов, Юсуфжон Умрзоқов, Валижон Ғофуровлар билан ёшларга канал қуришдаги тажрибаларимизни ўргатиб юрибмиз.

Каналнинг иккинчи навбати Намангансойни кесиб ўтади. Бу—канал қурилиш бош планининг 592-нуқтасида жойлашган. Кечагина қурувчилар худди шу нуқтада катта ютуқни қўлга киритишди. Сой остидан ўтган дюкерга сув очилди. Ҳар секундда 40 куб метр сув Янгиқўрғон райони хўжаликларига оқа бошлади. Дюкер қурилган жойнинг ёнгинасидаги В. Ульянов номли колхоз аъзолари каналсозлардан айниқса хурсанд. Хўжаликнинг 750 гектар экинзори Норин сувидан баҳраманд бўляпти.

500 метрдан ортиқ узунликдаги дюкер сувни 138 метр баландликка кўтариб беради. Бу мураккаб иншоотдаги асосий ишларни Мемет Мамутов бошлиқ пайвандчи-арматурачилар бригадасининг азаматлари бажаришди. Бетон ишларини эса Муҳаммад Нуриддинов ва Исҳоқжон Мамадалиев ҳамда Турсунбой Жўраев бошлиқ бригадалар азаматлари адо этди.

Каналнинг 0-нуқтасидан то 70-нуқтасигача катта ҳажмда портлатиш ишлари олиб борилмоқда. Канал трассаси тобора узаймоқда. Канал қурилишида мамлакатимиздаги сув иншоотлари қурилишида ҳалигача синаб кўрилмаган янги усул — объект ўзанидан бир-бировига қарама-қарши тарафдан туннель казиб, уни бириктириш усули қўлланилмоқда. Портлашдан сўнг экскаватор ҳамда бульдозер тезда ишга тушиб, канал ўзанини очиб боряпти. Бу ишларда олмалиқлик Михаил Рязанов, ленинободлик Али Жумабоев, тошкентлик Владимир Ильин, Габдуахат Масалимов, Николай Брюков, Анас Тухватуллин, москвалик Алексей Курочкин группалари ҳамда қарағандалик машҳур портлатиш устаси Геннадий Фирсов бригадаси алоҳида намуна кўрсатмоқда. Шу тариқа қарийб бир йилга мўлжалланган 1,5 миллион сўмлик иш икки ойда бажарилди. «Наманганводстрой» трестининг коллективи ўтган 5 ой ичидаёқ каналнинг биринчи навбатида 3 миллион сўмлик, иккинчи навбатида эса 700 минг сўмликдан ортик иш бажариб, саккиз ойга мўлжалланган планни адо этиб қўйди.

...Норин ГЭСи территориясидан қурила бошлаган Катта Наманган канали Тожикистон ССР Ашт райони хўжаликларига ҳам хизмат қилади. Қирғиз, ўзбек ва тожик халқларининг дўстлик, қондошлигини ифодаловчи янги каналнинг узунлиги 162 километрдан иборат бўлади. Мазкур обиҳаёт манбаи қурилиши тугаллангач, 55 минг гектар янги ерни ўзлаштириш, 15 минг гектар майдонда сув таъминотини яхшилаш мумкин бўлади. Қурувчилар канали иккинчи навбатининг дастлабки 9 километрлик участкасидаги ишларни ҳам тезроқ тамомлаш ва Тўрақўрғон ҳамда Косонсой пахтакорларига Норин сувини эртароқ инъом этиш учун курашмоқдалар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Хоразм область Урганч районидаги Куйбишев номли колхознинг Фариза Оқбоева бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили 57 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил кўтарган эди. Бригада аъзолари чўлқуварлар ташаббусига қўшилиб бу йил эллик центнердан «оқ олтин» етиштирмоқчи. Суратда: бригадир Ф. Оқбоева.

А. Тўраев фотоси.

МУҲАББАТ ВА НАФРАТ

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИНИНГ «ЖОНИМ ФИДО» НОМЛИ ЯНГИ СПЕКТАКЛИ ҲАҚИДА.

ТЕАТР

Яқинда Совет халқи фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 30 йиллигини нишонлайди. Йиллар, асрлар ўтар, лекин совет кишиларининг Улуғ Ватан урушидаги қаҳрамонликлари ҳеч қачон унутилмайди, тарихнинг олтин саҳифаларидан мустаҳкам ўрин эгаллаб қолаверади.

[illegible]

Гап «Жоним фидо» спектакли ҳақида кетаётир.

[illegible]

Артист М. Холдоровада Катюшадаги соддалик, шу билан бирга содиқлик хусусиятлари ўз ифодасини топган.

Хулоса қилиб айтсак, «Жоним фидо» спектакли билан Муқимий номидаги музикали театр янги ижодий ютуқни қўлга киритган. Бу биринчи навбатда, шубҳасиз, адабий материални яратиб берган таниқли адиб Иброҳим Раҳимнинг хизматларидир. Муаллиф урушнинг биринчи кунларидан то ғалаба дамларигача фронтда бўлган. У фронт ҳаётини яхши билиши туфайли бу мавзуни ижодига кенг олиб кирди. Бу нарса «Жоним фидо» асарининг томошабинларга маъқул ва манзур бўлишини таъминлаган асосий омилдир.

Томошабинлар ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр Ихтиёровни яхши комик актёр сифатида эъзозлайдилар. Кейинги вақтларда бу қобилиятли актёр бир неча саҳна асарларини муваффақиятли гавдалантириб, яхшигина режиссёр эканлигини ҳам кўрсатиб, томошабинларни хурсанд қилди. Саҳналаштирилган «Хонума хоним» ва мазкур асар Бахтиёрнинг ўсувчан режиссёрлик қобилиятидан дарак бериб турибди.

Қаҳрамонларнинг севгиси, нафрати, мардона фаолияти умуман, урушнинг даҳшатли руҳи Ҳамид Раҳимов басталаган куйларда яққол жилоланган. Бу нарса, бастакорнинг катта меҳнат самарасини кўрсатиб турибди. Лекин биз Фазилатнинг баъзи ариялари оркестровка қилинишини истардик. Бусиз умумий музика оқимида юқоридаги ариялар кемтикдай бўлиб қоляпти.

Асарнинг муваффақиятига рассом Г. Визель ва дирижёр Н. Халиловлар ҳам муносиб ҳисса қўшганлар.

Муқимий номидаги музикали театр «Жоним фидо» спектаклини саҳналаштириб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйига муносиб совға тайёрлади. Бундан кейин ҳам янада пухта, бақувват асарларни тайёрлашда театр коллективига ижодий бардамлик тилаймиз.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

Мутахассислар маслаҳати

БУГУН ШОЛИ ПАЙКАЛЛАРИДА

Зарбдор тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида республика меҳнаткашлари 323 минг тонна шоли етиштиришга аҳд қилганлар. Бу ўтган йили етиштирилган шолидан 44 минг тонна кўп демакдир. Бундай ютуққа асосан ҳосилдорликни ошириш йўли билан эришмоқ мақсад қилиб қўйилган.

Шоли вегитация даврида кўп миқдорда сув талаб қилиши билан алоҳида ажралиб туради. Бу йил республикада эса сув танқислиги юз бериб турибди. Бироқ, илғор шоликор хўжаликларнинг тажрибалари ва фан ютуқлари шуни тасдиқлайдики, сув танқислиги шароитида ҳам комплекс агротехника усулларига қатъий риоя қилиш ва суғориш режимини тўғри қўллаш билан шолидан мўл ҳосил етиштириш мумкин.

Шолидан мўл ҳосил етиштиришнинг ўзига хос сирларидан бири шундаки, шоли пайкалларида сувни оби-тобида сақлаган ҳолда агротехниканинг барча қоидаларига қатъий риоя қилиш талаб этилади.

Ҳозир шоли пайкалларида ўсимликни минерал ўғитлар билан биринчи марта озиқлантириш тугалланди ва экин майдонларининг кўп қисми ёввойи ўтларга қарши гербицид билан дориланди.

Айни шу кунларда шоли пайкалларида ўсимлик қийғос бўй чўзяпти. Бундай пайтда пайкалдаги сув қатламини 8-10 сантиметр бўлишини таъминлаб, сувнинг шу даражасини шоли пишиб етилгунга қадар сақлаш лозим.

Шуни ҳисобга олиш лозимки, шолини чуқур бостириб суғориш (15 сантиметр ва ундан юқори) фойда бермайди. Аксинча, сувнинг кўпроқ сизиб кетишига олиб келади. Ўсимликнинг вегитация даврида нормал ривожланишига салбий таъсир кўрсатади.

Шоли ўроққа етганда пайкаллардаги ариқчаларнинг қулоқлари беркитилиб, сув оқими четга — зовурларга буриб юборилади. Шоли пайкалларига сув тўхтатилгач, вақтинча олинган кичик сув йўллари ва пайкаллар ўртасидаги пол уватлари текисланади. Шоли пайкалларида қолган сўнгги сувни илдизлар сўриб, ерга сингиб бўлгунга қадар кутилади. Шоли ўрими арафасида пайкалларда қолган 8—10 сантиметр сув республика шароитида ўртача 5—6 кун атрофида ерга сингиб бўлади. Айрим участкаларда, нам тортмайдиган тупроқ шароитида сув 6—7 кун ичида ҳам ерга сингиб кетмаса, бундай пайтда пайкаллардаги, айниқса чуқурроқ майдонларга тўпланган сувларни зовурларга буриш лозим.

Экиш муддати июнь ойининг охирларига қадар чўзилиб, ўсимлик эндигина бўй чўзган майдонларда сув қатламини 5—6 сантиметр атрофида сақлаш керак. Ўсимлик ён шохлари чиқара бошлаган пайтда эса сув қатламини аста-секин 8—10 сантиметрга кўтариш ва бу даражани шоли пишгунга қадар сақлаш лозим.

Ўсимлик минерал ўғитлар билан озиқлантирилган пайтларда пайкаллардаги сувнинг зовурларга оқиб чиқишига мутлақо йўл қўймаслик керак. Бу йилнинг ўзига хос алоҳида шароитини ҳисобга олган ҳолда ниҳоллар текис униб чиқа бошлаган пайтда минерал ўғитлар билан озиқлантириш лозим. Минерал ўғитлар билан озиқлантириш кечиктирилса, ўсимликнинг ўсиш жараёни секинлашади, вегитация даври чўзилади. Бу эса ўз навбатида ўсимликни суғориш нормасининг чўзилишига олиб келади. Бу йилги сув танқислиги шароитда бундай ҳолларга сира йўл қўймаслик лозим. Кучли шўрланган майдонларда, ниҳоллар гербицид билан ишланган ва озиқлантириш мақсадида минерал ўғитлар солинган пайтларда шоли пайкалларини нормал сув билан таъминлашга алоҳида эътибор бермоқ даркор.

Сувчи — шоли тақдирини ҳал қилувчи фигурадир. Шоли пайкалларида сувнинг бир текисда бўлишини таъминлаш айниқса муҳим. Шу туфайли сувчи ўзига бириктирилган майдонларни ҳар куни бир-икки марта айланиб чиқиб, сув ўлчагич тахтача билан пайкаллардаги сувни тез-тез ўлчаб туриши ва унинг бир текисда бўлишини таъминлаши лозим.

Шоли пайкалларида сувнинг бир текисда бўлиши ўсимликнинг сувга бўлган талабини нормал қондириш ва сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш имкониятини туғдиради. Суғоришни бир маромда ва нормал олиб бориш учун сувчи суғориш шохобчаларининг тоза бўлишини ва сув қурилмалари — тўғонларнинг созлигини назорат қилиб бориши керак.

Бу йилги сув танқислиги шароитида шўрланмаган, оз шўрланган ва илгари шўрланган майдонларда икки йил ва ундан ортиқ шоли экилиб, келинаётган тупроқ шароитида мунтазам оқимсиз суғориш усулини кенг қўллаш тавсия қилинади. Бундай шароитда вегитация даврида шоли пайкалларидаги сувни зовурларга ҳайдаш шарт бўлмайди. Пайкалдаги сув маромини эса шолига сув қуйиш ва уни тўхтатиш билан бошқариш мумкин. Бундай усул билан шоли пайкалларидаги сувни 20—30 процент иқтисод қилиб қолиш мумкин. Шу билан бир қаторда шоли экилган майдонларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланади ва энг муҳими, сувчининг меҳнати енгиллашади.

Шоли бошоқлаганга қадар уни маълум муддат билан (беш кун сув қуйиш ва беш кун сувни тўхтатиш усулида суғориш мумкин. Бунинг учун шоли экилган ҳар бир пайкал учун қатъий суғориш графиги тузилади. Унда қайси пайкалга қачон сув қуйиш ва сувни тўхтатиш муддатлари ҳисобга олинади. Республика шоличилик илмий-тадқиқот институти ва бошқа илмий ташкилотларнинг тажрибалари шуни тасдиқлайдики, шоли пайкалларини шу усул билан суғориш шоли ҳосилдорлигини ва доннинг сифатини пастлаштирмайди. Айни пайтда анча миқдорда сувни тежаш имконини беради. Лекин бундай суғориш усулини кучли шўрланган майдонларда ва суғориш учун минерал сувлардан фойдаланилган пайтда қўллаб бўлмайди.

Кўпгина хўжаликларда дренаж-зовур сувларини шоли пайкалларига буриш муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Бундай қилган хўжаликлар ютқизмаяпти. Маълум даражада шўрланган сув (4 г) л.дан ошмаган ҳолда) шоли ҳосилдорлигига зарар қилмайди ва ернинг қайта шўрланишига хавф туғдирмайди.

Шоли майдонларидаги ёввойи ўтларни химиявий йўллар ва қўл кучи билан тезроқ тугатиш ҳам сувдан рационал фойдаланишга шароит туғдиради.

Республикада бу йилги сув танқислиги шароитида сувнинг ҳар бир граммидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш муқаддас бурчга айланди. Сув манбаларидан рационал фойдаланиш — шолидан мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартларидан биридир. Сув — бебаҳо бойлигимиз. Унинг ҳар бир томчисини қадрлайлик. Саратондаги бир ҳовуч сув — кузда бир ҳовуч шоли эканлигини унутманг!

А. УРКИНБОЕВ,
Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари.
И. СТЕБЛОВСКИЙ,
Ўзбекистон ССР совхозлар министрининг ўринбосари.
Х. ЎРМОНОВА,
Республика шоличилик илмий-тадқиқот институтининг директори, биология фанлари кандидати.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТАРИХИЙ УЧРАШУВ ЯКУНЛАРИ

Шу ҳафтада Москвада Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар раҳбарлари ўртасидаги музокаралар тугади, бу музокаралар тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун кураш йилномасига янги саҳифалар ёзди, Совет — Америка муносабатларининг бундан буёнги бутун ривожига, халқаро вазиятни яхшилашга шубҳасиз жуда катта таъсир ўтказадиган чинакам тарихий воқеа бўлди. Жаҳон жамоатчилигининг таниқли намояндалари ва чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ Президенти Р. Никсоннинг учинчи учрашуви якунида янги битимлар имзоланганлиги, бу битимлар икки буюк халқ манфаатлари йўлида, бутун ер юзидаги тинчликсевар кишиларнинг манфаатлари йўлида ҳамкорлик қилишнинг янги уфқларини, янги соҳаларини очиб беражагини таъкидламоқда.

Л. И. Брежнев аввало «ҳақли равишда Совет — Америка муносабатларининг марказий соҳаси деб аташ мумкин бўлган соҳада — уруш хавфини камайтириш ва қуролланиш пойгасини пасайтириш соҳасида янги қадамлар» қўйилганлигини уқтириб, 2 июлда сўзлаган нутқида бундай деди: «Бундан аввалги икки учрашув каби бу учрашувнинг натижаларини конструктив ва салмоқли натижалар дейиш мумкин».

СССР билан АҚШ, жумладан, стратегик қурол-яроғларни чеклаш соҳасида 1985 йилгача бўлган даврни ўз ичига олиши лозим бўлган янги битимни ишлаб чиқиш тўғрисида келишиб олдилар. Бу ҳақдаги музокаралар яқин вақт ичида Женевада яна бошлаб юборилади.

Ракетадан мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги 1972 йил шартномасига қўшимча қилиниб Москвада имзоланган протоколда АҚШда ҳам, бизнинг мамлакатимизда ҳам шундай системаларни жойлаштиришни қўшимча равишда чеклаш кўзда тутилди.

Ядро қуролининг ер ости синовларини чеклаш тўғрисида ҳам шартнома имзоланди. Бу шартномада 1976 йил 21 мартдан бошлаб муайян қувват даражасидан ортиқ бўлган шундай қурол-синовларини батамом тўхтатишни ҳамда бошқа ер ости синовларини энг оз миқдор билан чеклашни кўзда тутади.

Шундай қилиб, қуролланиш пойгасини тийишга доир янги тадбирларнинг бутун бир комплекси тўғрисида, халқаро кескинликни юмшатишни сезиларли равишда чуқурлаштириш ҳақида гап бораётир.

Совет — Америка муносабатларида тинчлик ва кенг миқёсда ўзаро манфаатли ҳамкорлик сари туб бурилиш ясалганлиги бир қанча қалтис халқаро проблемаларни муваффақиятли ҳал этишда, жумладан, Вьетнамдаги урушни тўхтатишда ва Яқин Шарқдаги можарони тинч бартараф этиш йўлида муайян равишда олға силжиш учун шарт-шароит яратишга ўзининг ижобий ролини ўйнаганлигини турмуш кўрсатди. Бу сафарги учрашув якунлари Умумевропа кенгашининг боришига ҳам хайрли таъсир ўтказиши шубҳасиз.

Совет ва Америка раҳбарларининг учинчи учрашуви давомида экономика, саноат ва техника соҳасидаги ҳамкорликка ёрдам бериш тўғрисида тузилган узоқ муддатли битим, шунингдек энергетика, уй-жой қурилиши ва қурилишнинг бошқа турлари, сунъий юракни илмий тадқиқ этиш ва ишлаб чиқиш сингари муҳим соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимлар СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ва илмий техникавий алоқаларни янада кенгайтириш ишига шубҳасиз хизмат қилади.

Шундай қилиб, олий даражадаги Совет — Америка музокараларининг учинчи даврасы КПСС XXIV съезди маъқуллаган Тинчлик программасига мувофиқ Совет Иттифоқи ўтказаётган тинч-тотув яшаш сиёсатининг ҳаётийлиги ва тўғрилигини яна бир карра яққол исботлади. Бу музокаралар СССР билан АҚШ раҳбарларининг тобора мунтазам тус олаётган учрашувлари тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатишни муқаррар жараёнга айлантириш ишида, бутун инсоният манфаатлари йўлидаги ҳамкорликни кенгайтириш ишида катта роль ўйнаётганлигини яна бир карра кўрсатди.

(ТАСС).

Тринидадд ва Тобаго ўз мустақиллигига эришиб катта қадамлар ташламоқда. Суратда мамлакатнинг Оф-Спейн порти.

(ТАСС фотохроникаси).

КПСС делегацияси ГФРда

БОНН, 5 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Титаренко (делегация бошлиғи), КПСС Новгород область комитетининг биринчи секретари Н. А. Антонов, КПСС Ростов область комитетининг иккинчи секретари Н. М. Иваницкий ва КПСС Марказий Комитети халқаро бўлимининг масъул ходими В. Д. Ежовдан иборат КПСС делегацияси Германия Коммунистик партияси правлениесининг таклифига биноан 27 июндан 5 июлгача Германия Федератив Республикасида бўлди. КПСС делегацияси Рур областида, Гамбургда ва Бременда бўлди, ГКП партия ташкилотларининг иши билан танишди, партия активи билан суҳбатлашди, делегацияни Дортмунд, Эссен ва бошқа шаҳарларнинг обер-бургомистрлари қабул қилди.

4 июль куни КПСС делегацияси Германия Компартияси раҳбарлигининг вакиллари — ГКП раиси Г. Мис, раис ўринбосари Г. Готье, ГКП правлениеси президиумининг аъзолари билан учрашди. Учрашув чоғида ҳар икки томонни қизиқтирувчи масалалар муҳокама қилинди.

КПСС делегациясининг аъзолари билан Ғарбий Германия коммунистлари ўртасидаги учрашувлар самимий дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ БЎЙИЧА ЖАҲОН КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗИЛИШИ ЁҚЛАБ ЧИҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 4 июль. (ТАСС). Югославия қуролсизланиш бўйича жаҳон конференцияси тезроқ ўтказилишини ёқлаб чиқди. Югославия ҳукумати, деб таъкидланади. Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонаси БМТ бош секретарига йўллаган вербал нотада, барча давлатлар иштирокида бундай конференцияни ўтказиш қуролсизланиш проблемасини ҳал этишга, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга, шунингдек халқаро кескинликни янада юмшатишга ёрдам беради, деб ҳисоблайди.

ФКП БАЁНОТИ

◆ ПАРИЖ. Франция Коммунистик партияси Исроил маъмурлари босиб олинган араб территорияларида Фаластин ватанпарварларига қарши ўтказаётган репрессия сиёсатини қоралади. Франция коммунистлари, деб таъкидланади ФКП Марказий Комитетининг баёнотида, репрессиялар дарҳол тўхтатилишини ва фаластинлик барча сиёсий маҳбуслар озод қилинишини талаб этадилар.

САЙГОН БИТИМНИ БУЗМОҚДА

ХАНОЙ, 4 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси ташқи ишлар министрлиги вакилининг бугун бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: Сайгон маъмурияти Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимни бузишни давом эттирмоқда. Баёнотда Сайгон қўшинлари озод қилинган районларнинг территориясини босиб олишга қаратилган операцияларни системали равишда ўтказаётганлигини кўрсатувчи конкрет фактлар келтирилади. Сайгон қуруқликдаги қўшинлари 26 июндан 30 июнгача бўлган давр ичида озод қилинган районларга қарши 500 га яқин қуролли иғвогарликни амалга оширдилар, Сайгон ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари эса Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукумати назорат қилиб турган зонадаги тинч қишлоқ ва посёлкаларга 200 мартадан кўпроқ ҳужум қилдилар.

ЗЎР ҚИЗИҚИШ

Совет Иттифоқида кема командири Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССРнинг космонавт учувчиси, полковник П. Р. Попович билан борт инженер, инженер подполковник Ю. П. Артюхиндан иборат экипаж бошқараётган «Союз-14» космик кемасининг учирилиши жаҳон жамоатчилигининг зўр қизиқишига сазовор бўлди.

Жаҳондаги ҳамма информация агентликлари Совет Иттифоқида янги космик эксперимент бошланганлигини хабар қилиб, кеманинг борт системалари нормал ишлаб турганлиги ва космонавтлар учиш программасини бажаришга киришганлигини қайд этмоқда. Радио ва телевидение сўнгги ахборотларининг бюллетенларида «Союз-14»нинг учишига яққол ўрин берилмоқда. Жаҳондаги турли мамлакатларнинг газеталари кема учирилганлиги тўғрисида берилган ТАСС ахборотини эълон қилмоқда ва газетхонларни космонавтларнинг таржимаи ҳоллари билан таништирмоқда.

Ичига икки космонавт тушган «Союз-14» кемаси деб ёзади Чехословакия телеграф агентлиги, космик фазони тинчлик мақсадларида ўзлаштириш борасида Совет Иттифоқи олимлари ишлаб чиққан ва планли равишда амалга ошириб бораётган узоқ муддатли программага мувофиқ учирилди. Франс-Пресс агентлиги учиш программаси «Салют-3» орбитал илмий станцияси билан биргаликда экспериментлар ўтказишни кўзда тутади. деди. Франциянинг илмий шарҳловчилари совет «Союз» космик кемалари космик фазони ўзлаштириш тарихида муҳим босқични очиб берди, деб таъкидламоқда. Швеция ва Дания радиоси билан матбуоти Совет Иттифоқининг янги космик экспериментини Совет — Америка қўшма парвозига тайёргарликнинг бир бўғини деб баҳоламоқда.

Совет фани космик фазони ўзлаштириш йўлида дадил қадам ташлаб бормоқда ва совет космонавтикасининг ҳар бир янги қадами Монголия жамоатчилигини қувонтирмоқда, деди МХР Фанлар академиясининг вице-президенти Х. Цэрэв. У учувчи бошқарадиган «Союз-14» космик кемаси учирилиши совет фани ва техникаси кучқудратининг шонли далили деб атади.

Ахборот Янгиликлар Хабарлар

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДА

Янги посёлка

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги нишонланадиган йилда А. Матҳобуров номли қишлоқ Совети территориясида янги «Ўзбекистон 50 йиллиги» посёлкаси бунёд этилади. 9 гектар майдонни эгаллаган посёлкага транспорт йўли очилди, электр қуввати, водопровод суви келтирилди. Ҳозир қурилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Дўстлик алоқалари

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг маданият саройида СССР — ГДР дўстлигига бағишланган қизил бурчак ташкил этилди. «Берлин», «ГДР», «Дўстлар кўзи билан», «Берлиннинг тарихий жойлари», «ГДР Конституцияси» каби кўплаб китоб ва брошюралар ҳамда халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида олиб борилаётган перспектив планларни акс эттирувчи плакат, китоб ва журналлар ундан жой олган. ГДРдан ҳар ойда колхозга турли мавзудаги плакат ва китоблар юборилаётир.

Яна бир қулайлик

«Қибрай» дам олиш уйида бу йил 7420 кишининг ҳордиқ чиқариши мўлжалланган. Бу ерда шанба, якшанба кунлари 3460 киши ҳордиқ чиқарчши мумкин.

Яқинда бу ерда дам олувчилар учун яна бир қулайлик яратилди. Бир кунлик дам олувчилар учун 40 ўринли янги корпус битказилиб, ишга туширилди.

И. РУСТАМОВ.

ТОШКЕНТ уйсозлик комбинати ишчи-хизматчилари «Шахло» кафесининг қўли гул пазандалари хизматидан мамнун. Бу ерда кунига 600 киши овқатланади. Суратларда: юқорида — пазандалардан Н. Турсунхўжаев билан О. Умаров тайёрланган таом сифатини текшириб кўришяпти, пастда — кафенинг моҳир ошпазларидан Н. Ночёвкина.

И. Глауберзон фотолари.

Уч эгизак

Қарши районидаги «Партия XXII съезди» совхозининг ишчиси Р. Панжиевлар оиласида қувончли воқеа юз берди. Оилада яна уч фарзанд дунёга келди.

Чақалоқларга область марказидаги туғруқхона медиклари ғамхўрлик кўрсатишмоқда. Азалий ўзбек анъаналарига кўра эгизакларга Фотима, Зуҳра, Ҳасан деб исм қўйишди.

Она К. Курбонова ва кичкинтойлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар. Уларга алоҳида ҳамшира [illegible]

Давр менинг тақдиримда

Шундай илмий-техника тараққиёти авж олган даврда яшамоқдамизки, ҳар бир соҳа олимдан ўз даври даражасида юксак билим ва коммунистик ахлоқ намуналарига эга бўлишни талаб этмоқда.

Фан тараққиёти шундай тармоқланиб кетдики, ҳар бир соҳа ўзига яраша жонкуяр ва ҳақиқат изловчи, кенг мушоҳадали ва илғор дунёқарашга эга бўлган олимни тақозо этмоқда.

Меҳнатдан завқланиб яшаш ҳар бир кишининг энг муҳим ҳаётий масаласидир. Оптимистик кайфият, ўз билимининг халқ хўжалигига аҳамиятини чуқур ҳис қилиш олимга жуда куч ва ғайрат бахш этади. Совет олимининг билимини халқ манфаати, социалистик хўжалигимиз манфаатидан четда тасаввур қилиб бўлмайди. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг ривожланишида, миллий даромаднинг тобора кўпайиб боришида олимлар ҳам ўзларининг самарали ҳиссаларини қўшмоқдалар.

И. П. Павлов «Фан кишидан бутун бир умрни талаб қилади. [illegible] имкони борича кўпроқ қайтармоғи лозим».

Инсон меҳнатининг самараси моддий ва маънавий бойлик сифатида авлодлардан авлодларга кўчиб ўтади. Шундай экан, ҳар бир киши ўз ихтидори, билими ва тажрибасига яраша жамият бойлигини ошириш учун меҳнат қилиши лозим. [illegible] Бунинг учун ҳар бир олим ўз билими ва маданиятини ошириш учун жиддий қайғуриши керак. Илм кишисининг ўзига хос хусусияти, характери [illegible] кўп нарса боғлиқ. Олимнинг ўз касбига ва танлаб олган илмий соҳасига бўлган ҳаваси ўткинчи бўлмаслиги даркор.

Фан ўз даргоҳидаги тасодиф кишилар билан сира чиқишолмайди. Академик В. Струмилин таъкидлаганидек: «Фан оламининг кенгайиши ва олимлар сонининг беқиёс ўсиши билан фан дунёсига бир амаллаб мослашиб, олаётган... ижодий ишга алоқадор бўлмаган одамлар келиб қолмоқда... Шундай қилиб, фанда ўзаро қўллаб-қувватлашларга суянадиган, ўзларига қулай бўлган қарорларни амалга оширадиган алоҳида группалар пайдо бўладилар. ...Уларнинг илмий ишлари ҳақида сохта обрў, афсона ва эртаклар яратилади».

Бахтга қарши, шундай илм аҳиллари ҳам учрайдиларки, улар илм-фанга ўз шахсий ютуқларининг бирдан-бир омили сифатида қарайдилар. Бироқ, илм-фан тарихи шуни рўйрост исботламоқдаки, ҳақиқий олим — бу юксак аҳлоқий салоҳиятни ўзида мужассамлаштирган ўз даврининг энг илғор кишисидир.

Совет олимларининг шуҳрати илм-фаннинг энг яхши традицияларида ривожлантирилиб, юксак гуманистик ғоялар йўлида садоқат билан хизмат қилиш асосига қурилган.

Маълумки, фан оламидаги янгиликлардан тинч қурилиш манфаатлари йўлида фойдаланиш ҳам мумкин ё бу кашфиётлар реакцион мақсадлар сари йўналтирилиши ҳам мумкин. Бу ҳаётий ва актуал проблемалар совет олимлари зиммасига улкан тарихий жавобгарликни юклайдики, фан ер юзида тинчлик ва юксалиш мақсадлари учун хизмат қилиши керак. Фанни антигуманистик ғояларга хизмат қилдиришга ундаётган капиталистик жамиятнинг реакцион кишиларига қарши актив ҳаракат олиб бормоғимиз даркор.

Асримиз илмий-техника асри экан, кўриниб турибдики, илм-фан ҳеч қачон ҳозиргидек ривожланмаган, илм-фанга ҳеч қачон ҳозиргидек эътибор берилмаган. Партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлиги туфайли, республикамизнинг кўпгина илмий муассасалари учун янги бинолар, лабораториялар қурилди. [illegible] Биз тарихчилар, файласуфлар, адабиётшунослар, санъатшунослар яхши агитатор, пропагандистлармиз. Совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялашда партия ташкилотларининг энг яқин ёрдамчилари бўлиб келдик ва шундай бўлмоғимиз керак.

Инсоният бахт-саодати, келажак учун бутун билим ва истеъдодимизни сафарбар этганмиз ва бу йўлдан оғишмай илгари босаверамиз

Олим кашфиёти бугунни келажак билан боғлайди. Совет олимлари келажак йўлида, коммунизмнинг моддий-техникавий базасини яратиш ва маънавий бойлигини юксалтириш йўлида актив иштирок этишлари учун коммунистик ахлоқ принципларига содиқ бўлишлари, юксак гражданлик ва интернационалистик туйғулар, тушунчалар асосида меҳнат қилмоқлари зарур. Дарҳақиқат, эртамиз жамоли қандай бўлади?! Бу бизга, бизнинг бугунги шижоат ва ютуқларимизга боғлиқ. Чунки эртамиз бугундан бошланади.

КЕЛАЖАКНИ ЎЙЛАГАНДА

Агар сиз икки марта яшаганингизда ҳам унга етмайди. Фан инсондан буюк ҳавас, иштиёқ ва шиддат билан олға юришни талаб қилади. Ишларингизга ва изланишларингизга ҳавас билан қаранг», — деган эди.

Фан йўлида меҳнатни юксак даражада ижодий ташкил қилабилиш катта аҳамиятга эга. Илм-фанга чуқур берилган киши илмий режалари ва орзулари йўлида ўз меҳнат ва ҳаётини ижодий кайфият билан уюштиради. Совет олимларининг аксариятига объективлик, коммунизм идеалларига фидокорона хизмат қилиш, ўз бурчига содиқлик фазилатлари хос бўлиб, у илм-фанимизнинг юксалишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Совет олимининг илмий изланишлари учун энг қулай шарт-шароитлар яратилган бир даврда яшамоқдамиз. Бу нарса ўз навбатида коммунизмнинг моддий техникавий базасини ярата ётган халқимизга фидокорлик билан хизмат қилиш масъулиятини оширади. Олимнинг жамият олдидаги бурчи ҳақида ўйлар экансан, буюк гуманист Л. Н. Толстойнинг қуйидаги сўзлари эсга тушади: «Инсон яшаб ўтган, яшаётган одамлар меҳнатидан фойдаланмай яшаши мумкин эмас. Шунинг учун ҳам бошқалар учун меҳнат қилиб, ўзи ҳам бошқаларнинг бирон эҳтиёжини қондиради. Одамлардан қанчалик наф олаяпману, уларга шунга яраша нима билан қайтаряпман, деб бирор киши ўзига ўзи аниқ ҳисоб бераолмайди, албатта. Бинобарин, одам бошқалардан қарздор бўлиб юрмаслиги учун жамиятдан озроқ олиб,

Раҳима АМИНОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Наманган области. Гоголь номидаги маданият уйида 1955 йили халқ ашула ва рақс ансамбли ташкил этилган эди. Бу йиллар мобайнида ансамбль қатнашчилари область меҳнаткашларига жуда кўп концерт беришди. Суратда: ҳаваскорлардан Фарида Дадахонова (чапда) ва Қундуз Эгамбердиевалар «Наманган гуллари» рақсини ижро этишмоқда.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

ХУТОРЛАРДАН — ПОСЁЛКАЛАРГА

Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзолари Бегот, Толмазор ва Фрунзе номли марказий посёлкалардан бош план асосида қурилган ғиштин обод уйларга кўчиб ўтдилар. Асфальт ётқизилган кенг кўчаларнинг икки томонида газ, электр, водопровод билан таъминланган икки хонали 500 та уй саф тортган. Ҳар бири 320 ўқувчига мўлжалланган иккита мактаб, 100 ўринли касалхона, магазинлар, стадион, 50 колхозчи ҳордиқ чиқарадиган дам олиш уйи барпо этилди. Эндиликда маданият уйи, болалар комбинати, ёш келин-куёвлар учун янги уй-жой қуриш мўлжалланмоқда. Колхоз тўққизинчи беш йилликда уй-жой ва маданий-маиший қурилишга икки миллион сўм маблағ ажратган.

Фарғона областида беш йиллик охирига қадар 93 та хутор аҳолисини катта қишлоқларга кўчириш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

Футбол

ФИНАЛ ЎЙИНИ 10 АВГУСТДА

Шу кунларда футбол ишқибозларининг омади келган. «Зангори экран»да бир кун жаҳон чемпионати ўйинларини кўрсалар, бир кун севимли командаларининг сафардаги мусобақасини «юрак ҳовучлаб» кузатадилар СССР футбол федерациясининг қарорига биноан ҳар ҳафта кубок ўйинлари ўтказилаётир.

Тбилиси ва Донецк шаҳрида СССР кубоги даъвогарлари такрорий ўйин ўтказиб, биллур соврин учун бўладиган финал мусобақасида кимлар қатнашишини аниқлаб олдилар. Грузия пойтахтидаги учрашувда мезбонлар дастлабки дақиқаларданоқ ҳужумга зўр бердилар. Киевликлар эса бунга жавобан ҳимояни мустаҳкамлаб, аҳён-аҳёнда қарши ҳужум қилиш билан кифояландилар. Чунки, уларни дуранг натижа ҳам қаноатлантирарди.

Украина пойтахти футболчилари қўққисдан катта куч билан ҳужумга ташланар, тўп уч-тўрт ўйинчи ҳаракати билан қарши томон жарима майдонига етказиб берилар, ёки тўғридан-тўғри дарвоза нишонга олинарди. Тбилисиликларда эса бу ҳаракат 6-7 футболчи иштирокида бажарилар ва натижада яхши бошланган комбинациялар поёнига етмасди.

Иккала команда ўйинчилари ҳам дарвозани забт этиш учун кўпгина қулай вазиятлардан фойдалана олмадилар. Шу тариқа ҳисоб очилмай қолди. Оқибатда олдинги ўйинда 1:0 ҳисобида ғалабага эришган Киев динамочилари финалга чиқдилар.

60-йилларда баъзи мутахассислар кубок ўйинларини «Шахтёр» командасига чиқарган деб юришарди. Чиндан ҳам despite кончилар командаси бу хил мусобақада яхши қатнашиб, ўша йиллари икки марта биллур соврин соҳиби бўлишган эди. Юқоридаги гап бежиз эмаслигини донецклик футболчиларнинг бу йилги кубок мусобақаси ярим финалидаги иштирокидан ҳам билса бўлади. Улар ўтган куни «Заря» командаси билан қайта куч синашдилар. Учрашув финал ўйинларига хос суръат билан жуда кескин ўтди. Мезбонлар 3:2 ҳисобида ғалабага эришдилар Мусобақа низомига кўра команданинг сафарда киритган тўпи икки ҳисса салмоқли ҳисобланади. Шунинг учун ҳам Ворошиловград футболчилари якунловчи мусобақада қатнашадиган бўлдилар. Ҳолбуки, биринчи ўйинда ҳам фарқ бир тўп (2:1) эди.

СССР кубогининг финал учрашуви Бутуниттифоқ физкультурачилар куни 10 августда Москвада ўтказилади.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Мультфильм. 9.50 — Ташвишли кун (телетеатр). 11.00 — МОСКВА. 17.10 — ТОШКЕНТ. 17.15 — Мультфильм. Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.05 — «Ахборот». 18.20 — Идеология ва ҳаёт. 18.50 — Телеочерк. 19.00 — Ўн минут музика. 19.10 — «Ахборот». 19.30 — Беш миллион тонна — пахтакорларнинг юбилей йилидаги марраси. 20.00 — Концерт. 21.00 — МОСКВА. Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 22.45 — «Вақт». 23.15 — ТОШКЕНТ. Телеминиатюралар. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.10 — МОСКВА. Киносаёҳатчилар клуби. 18.10 — Спектакль. 21.00 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» студияси кўрсатади. 21.55 — Севишганлар (бадиий фильм). 23.15 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.10 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Доктор Калинникованинг иш кунлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (14.00, 20.00, 21.45), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (20.00, 21.30).

Қора пайпоқ — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА НОМЛИ, «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00, 18.00).

Юз процент нейлон — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Бошсиз чавандоз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ўктам суворийнинг саргузаштлари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартиради — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора пайпоқ — ТЕЛЬМАН номли.

СССР соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги аспирантурага: хирургия, педиатрия, юқумли касалликлар.

Клиник ординатурага: ич касалликлари (3), хирургия касалликлари (2), педиатрия (10), юқумли касалликлар, акушерлик ва гинекология, болалар инфекцияси, болалар хирургияси, қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари.

ҲУЖЖАТЛАР — 25 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг
УЗАВТОТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ

«ГАЗ-24» КУЗОВЛАРИГА ЭГА

Бошқарма системасидаги корхоналар «Газ-24»нинг кузовларини алмаштириб бера олади, ҳамда гражданларнинг «ГАЗ-21», «Волга» автомашиналарини «ГАЗ-24» «Волга» ускуналари билан жиҳозлаб беради.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 25-уй, техника хизмати ва ремонтини ташкил этиш бўлими. Телефон: 53-74-22.

«ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» трестининг
2-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА
ички санитария-техника ва иссиқлик тармоқлари монтажи бўйича слесарь-сантехниклар, газ пайвандчилар, электр пайвандчилар; мотоциклчилар

КЕРАК

Иш ҳақи — аккорд-мукофотли.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй. Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
9 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
СССР биринчилиги учун олий лиганинг
МАСК (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР «Госкино», Ўзбекистон Кинематографчилар союзи ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекфильм» киностудияси театр ва кино артисти

Умар АБДУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент заргарлик заводи коллективи, партия, касаба союз ва комсомол ташкилоти завод директори А. Ш. Каримовга отаси

Шукур КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

ТЕЛЕФОНДАГИ ТОВЛАМАЧИЛАР

ФЕЛЬЕТОН

Ишдан сўнг бир жойда учрашиш тўғрисида келишиб олмоқ учун дўстимга қўнғироқ қилдим. Маслаҳатни бир жойга қўйиб, энди трубкани илмоқчи бўлганимда, нотаниш овоз эшитилди:

— Мен ҳам борсам майлими?

Дўстимнинг ёнида биронтаси бўлса керак, деб ўйладим-да, ундан кимлигини сўрадим. Шу пайт яна ҳалиги овоз келди:

— Кечирасизлар. Мен ҳам телефонда гаплашмоқчи эдим. Беихтиёр гапларингизни эшитиб қолдим. Телефонларимиз бир-бирига уланиб қолган кўринади.

Шундан сўнггина бир вақтнинг ўзида бир неча телефон орқали одамлар бир-бири билан гаплашиши мумкинлигини билиб олдим. Бошқа бир жумбоқнинг сири ҳам аён бўлди.

Гап шундаки, қўлимдаги даста-даста квитанцияларга қараб, жумбоқ сирини билолмай ҳайрон бўлиб ўтиргандим. Бу квитанциялар телефон орқали гаплашилгани учун шаҳарлараро телефон станциясидан мен ишлайдиган ташкилотга юборилган. Яъни шу квитанцияларда кўрсатилган телефон ҳақини тўлашимиз керак. Аммо, бу квитанцияларда бизнинг ташкилотимизнинг шаҳарлараро телефон станциясидаги счёти билан шартли сўз — пароли таниш, холос. Гаплашган кишиларнинг биронтаси ҳам бизнинг идорада ишламайди.

Балки шаҳарлараро телефон станциясидаги навбатчилар адашиб бошқа бировларнинг гаплашгани учун бизнинг идорамизга квитанция юборгандир? Ундай десам: навбатчи телефонисткалар бир марта адашиши мумкин... Ахир ҳа деб янглишавермайди-ку!

Телефонистка қизлар адашмаган бўлсин. У ҳолда бегона одамлар бизнинг ташкилотимиз счёти ва паролини қаердан билиб олди? Худди шу ҳақда бош қотириб юрганимда юқоридаги воқеа юз берди. Сиз бирон шаҳарни улашни сўраб, шаҳарлараро телефон станциясига буюртма бераётганингизда, бошқа бировнинг телефони тасодифан уланиб қолиб, счёт ва паролни бошқалар ҳам билиб олиши мумкин экан. Шундай бўлиши табиий. Нега десангиз, автомат телефон станцияси «адашмайди» деб бўлмайди.

Энди гап бошқа бир идоранинг телефон станциясидаги счёти ва паролини билиб олган кишиларнинг виждонида. Улар бировнинг ҳақидан қўрқадиган ёки бегона ташкилот счёти билан гаплашиш ўша ташкилотнинг кассасига ўғрликка тушиш билан баравар эканлигини тушуниб етадиган кишилар бўлса хўп-хўп. Акс ҳолда кассага ўғри тушди деяверинг.

Афсуски: қайси бир шаҳарлардаги амма-холалари билан бировлар ҳисобига телефон орқали гаплашиб юрган кишилар оз эмас экан. Бўлмаса ташкилотимизга даста-даста бегона квитанциялар келармиди? Хўш, тийинни кўрганда виждонни ўйламайдиган бу товламачилар кимлар? Қизиқдик, суриштирдик. Ниҳоят, аниқладик.

Бошқа ташкилот ҳисобига гоҳ Конибодом билан, гоҳ Хивадаги қариндошлари билан телефонда сиҳат-саломатлик ва ҳол-аҳвол сўрашиб юрганлар- [illegible] рашли 41- магазин директори Абдуманноп Отажонов бўлиб чиқди. Магазин директори Тошкент шаҳрининг Тимирязев кўчасидаги ўз уйида туриб, 10 май куни Ленинобод областидаги Конибодом шаҳри билан 3 минут телефон орқали гаплашгач, суҳбати охирига етмай қолганми, худди шу куни иккинчи марта Конибодом шаҳри билан яна гаплашган. 17 май куни 5-6 минут эмас, 14 минут гаплашган. Ўртоқ Отажонов ўз ҳисобидан, чўнтагидан пул чиқариб гаплашса, ҳеч кимнинг иши йўқ. Бизга қолса 14-15 минут эмас, бир соатлаб гаплашсин. Бу ёғи ўзининг ихтиёрида. Лекин директор қувлик қилиб бизнинг ташкилотимиз ҳисобидан қариндош-уруғлари билан отамлашиб юрибди.

Тошкент шаҳридаги маиший ускуналар ва мебель комбинати техниги Салов ва комбинат директори Нек ўртоқлар комбинатнинг ўз счёти бўла туриб, бу счётдаги пулни иқтисод қилиш йўлига ўтиб олишган. Улар бошқа бир корхонанинг счёт номерини ҳам, паролини ҳам ўзлариники қилиб олиб, Орёл, Днепропетровск каби шаҳарлар билан бемалол гаплашаверишган. Текшириб кўрганимизда комбинатнинг шаҳарлараро телефон станциясидаги счёти номери бутунлай бошқа эканлиги маълум бўлди.

Баъзи бировлар давлат ташкилотлари, муассасалар ҳисобига телефон орқали гаплашиб, сир очилиб қолмаслиги учун исм-фамилияларини нотўғри айтганлар. Аммо улар фамилияларини ўзгартирсалар ҳам, телефон номерларини ўзгартира олмас эдилар. Негаки, бошқа шаҳар билан гаплашиш учун ўз [illegible] керак. Уларнинг сирини худди ана шу томони очиб қўйди.

Қўлимиздаги квитанциялардан бирида Давронов деган киши 761440 номерли телефон орқали 25 май куни Янгибозор билан гаплашганлиги кўрсатилган. Даврoновнинг ўша куни 3 минут гаплашганлиги учун бизнинг ташкилотимиз ҳисобидан пул ундириб олинган. Квитанцияда кўрсатилган номер бўйича қўнғироқ қилсак, бу телефон Миропольский деган кишининг квартирасида экан.

Олмазор кўча 34- уйда турувчи Евдокимовлар квартирасидаги 482016 номерли телефондан Лошчин деган киши, Симаковлар квартирасидан Юльев, Фрейберглар квартирасидан Малов деган киши бизнинг ташкилотимиз ҳисобига бошқа шаҳарлардаги қариндош-уруғлари билан гаплашган. Лекин бу кишиларнинг квитанцияда кўрсатилган телефон номерлари орқали қўнғироқ қилиб гаплашганимизда, «Ўлимдан хабаримиз бор, бундан хабаримиз йўқ», деб онт ҳам ичишди.

Давлат ташкилотларининг телефон калитини топиб олган, аммо виждонини йўқотиб қўйган бундай кишиларнинг рўйхатини яна давом эттириш мумкин.

Бу одамлар қайси ташкилот ҳисобига телефонда гаплашган деб сўрашингиз мумкин. Лекин бунинг аҳамияти йўқ, хуллас жамоат ташкилоти кассасига қўл урган, тийинлаб бўлса ҳам моддий зарар етказган. Ўғирликнинг эса катта-кичиги бўлмайди. Балки сизнинг ташкилотингиз ҳисобига ҳам таниш-билишлари билан телефон орқали гаплашиб юрганлар бордир? Сиз ҳам қизиқсиниб қўйсангиз хато қилмайсиз.

Ўғирликнинг бошқача йўлидан бораётган бу товламачилар ҳақида тергов органлари нима деркин?

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ★ ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 01631. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А—158.